

EUSKAL ADITZ ALOKUTIBOAZ

Juan Manuel Etxebarria

SARRERA

MATRIARCALISMO Y EL MUNDO VASCO

LETRAS DE DEUSTO

Citemos textualmente a **A. Ortiz Osés** como punto de partida. Dice así sobre el matriarcalismo vasco:

“Se entiende por matriarcalismo vasco la estructura psicosocial centrada o focalizada en el arquetipo matriarcal-femenino (Madre/Mujer, el cual encuentra en el arquetipo de la Gran Madre vasca Mari su precipitado como proyección de la Madre Tierra/Naturaleza) que impregna, coagula y cohesiona el grupo social tradicional vasco de un modo diferenciante respecto a los pueblos indoeuropeos patriarcales”.

MITOLOGIA: MARI (FEMENINOA)

ITANO: MARKA FEMENINOA ADITZEAN (-K/ -NA)

IZTEGIA: SARRERA FEMENINOA (OLLO/OLLAR; KATU/ KATAR; ASTO/ ASTAR; AZKONA/ AZKONAR; SAGU/ SATAR; SUGE/ SUGAR; MANDO/ MANDAR; USO/USAR; OTE-OTEME/ OTAR; ERLE/ ERLASTAR...)

BIKOIZTEA: NESKA-MUTIL; ARREBA-NEBA; IZEKO-OSABA; AITITA-AMAMA; etab.

UGATZ: TETA, PECHO DE LA MUJER; BAÑA UGAZABA= DUEÑO

ATSO (EUSKERA) AGURE (*LATIN?)

IZENDATZEAK: NESTA-MUTIL; ANDRA-GIZON; ATSO-AGURE;

ERREFRAUAK: ANDREA ETXEKOI, GIZONA BASOKOI.

ETXEKOANDRE; ETXANDERE... (TXOMIN- JUANA TXIKERRA) (AGINDU NEUK, EGIN JUANAK ESANA)

ANDRAGINE DA GIZON ORI

AMA: AOA BETEKO ITZA

ATSOTITZAK: ERREFRAUAK “ ATSOAREN ITZAK”

ZELAKO ANDREA ALAKO ETXEA

ANDRE ONA ETXEKO ISPILLU

EUSKERA: BETIKO GEURE-GEUREA

AOZKO TRANSMISIOA

TESIA: ECONOMÍA-EUFONÍA-TRANSMISIO GENERAZIONALA

SISTEMA OSOA: BEAR DANA LEKU-DENPORAN

ITANOA-ALOKUTIBOA: NI-I-A-GU-AIK: 5 PERSONA. Maskulinoa / Femeninoa.

ESALDI NAGUSIAK: HITANO // SUBORDINATUAK: ZUKA

PARATAXIA: (PARA= AL LADO/ TAXIS= ORDEN) NAGUSIAK.

HIPOTAXIA: (HIPO=DE DEBAJO/TAXIS= ORDEN SUBORDINATUAK

SINTAXIA: (SIN= CON / TAXIS= ORDEN) Grg. Sin-Tasso= ordenar.

ZUKA: NI-I-A-GU-ZU-ZUEK-AIK: 7 PERSONA.

REAJUSTEAK: (ZARA/ ZARATE...A>URA/ BERA)

ZU (VOS: PLURALA)=I(TU:SINGULARRA): ZUEK(VOS+OTROS) + PLURALA.

BERORIKA: IRUGARREN PERTSONA

DEKLINAZIOA: 17 KASU: ERGATIBOA, ABSOLUTIBOA: (SUJETO INTRANSITIVO Y OBJETO TRANSITIBOA MARKA BARIK)

PARTITIBOA, GENITIBOA: LEKU-DENPORA, ABLAT.

ADITZAK: 28 SINTETIKO ETA PERIFRASTIKOAK GANETIKOAK

IRU KASU GRAMATIKALAK ADITZ BARRUAN

PLURAL BIKOITZA OBJETUAREN ARABERA (DOT/DODAZ: DUT/DITUT)

MORFO-SINTAXIA: GALDEGAIA: ELEMENTO INQUIRIDO

ESALDI PASIBOEN FALTA ERGATIBOAREN ALDE

ERREFRAUAK ETA ESAMOLDEAK: (NEURE BURUARI...)

GU, GURE, GUREAN, GURERIK...

AURREKOAK ERREFERENTE: ESAERA; ABESTI; ETAB.

ETNOTESTUAK: 1.- ABADEARI ITANOZ. 2.- PATXI BILBAO (BALTZOLAKO SUGE-DEABRUA)

EUSKAL IZAERA HISTORIAN:

MUNDUA EUSKERAREN ETA EUSKAL KULTURAREN GALBAETIK ERALGIA.

PROTOEUSKERA:

SISTEMA OSOA, GARAIAN GARAIKOA.

EGOKITZEN LEKU-DENPORETAN BEARRIZANEN ARABERA, **BAINA NORTASUNA GALDU BARIK.**

ASIERA?> EUSKALKIAK> 1968an BATUA

GAUR ZER?

1-. AURREKOEN ALTXORRA ARTU

2-. EGOKITU ETA ABERASTU

3-. ETORKIZUNERATU EUSKADIN ETA ARAGOAN.

EUSKAL ERRIA EUSKALDUNTZEA, GEURE ESKU DAGO.

Gaez egon arren ilun argia egunez egun, euskerak eta euskal kulturak egiten gaitu euskaldun.